

การศึกษาเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความหมายภาวะโลหิตจางของหญิงตั้งครรภ์ พฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในหญิงตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ ผู้ให้ข้อมูลเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กที่ฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์จำนวน 14 ราย โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน 2551 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมบางส่วน การจดบันทึกภาคสนาม และจากแฟ้มประวัติผู้รับบริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการของโคไลซซี่ (Colaizzi's)

ผลการศึกษาพบว่า หญิงตั้งครรภ์ให้ความหมายของภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กว่า เป็นโรคเลือดจาง ซีด และเป็นโรคที่รักษาไม่หาย เป็นโรคทางกรรมพันธุ์ ซึ่งหญิงตั้งครรภ์รับรู้ภาวะโลหิตจางของตนเองได้ใน 3 ลักษณะ คือ รับรู้การเป็นโรคจากแพทย์ และจากอาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในร่างกาย รับรู้จากเคยตรวจพบเป็นโลหิตจางมาก่อนตั้งครรภ์ และมีมารดาเป็นโลหิตจาง และรับรู้ความรุนแรงว่าเป็นอันตรายทำให้ทารกในครรภ์ไม่แข็งแรงจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเพื่อนบ้าน ส่วนความรู้สึกลึกต่อการเป็นโรคโลหิตจางของหญิงตั้งครรภ์พบว่า กังวลและกลัวอันตรายต่อตนเองและทารกในครรภ์ รู้สึกเสียใจที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล และมีความรู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระให้กับตนเองและครอบครัว ในการต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อบำรุงร่างกายให้ดีขึ้น สำหรับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์พบว่า มีการเลือกบริโภคอาหารไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม ได้แก่ ไม่รับประทานเนื้อสัตว์ ไข่ ตับ เลือกเวลาดื่มนมไม่เหมาะสม รับประทานผลไม้ที่มีรสหวานมากกว่ารสเปรี้ยว และรับประทานผักในแต่ละมื้อมากเกินไป รวมทั้งรับประทานยาเม็ดธาตุเหล็กไม่ถูกต้อง ได้แก่ ไม่ได้รับประทานยาเม็ดธาตุเหล็กตั้งแต่วัยแรกของการตั้งครรภ์ และไม่ได้รับประทานยาเม็ดธาตุเหล็กอย่างสม่ำเสมอ สำหรับปัจจัยเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์พบว่ามี 5 ประเด็น คือ มีพฤติกรรมการบริโภคไม่เหมาะสมก่อนตั้งครรภ์ ไม่ได้เตรียมพร้อมตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์ขาดการแสวงหาความรู้เพื่อดูแลตนเอง ไม่กล้าถามเรื่องต่าง ๆ ที่สงสัยกับแพทย์ พยาบาล รวมถึงมีความไม่สะดวกในการหาซื้ออาหารมารับประทาน จึงทำให้เกิดภาวะโลหิตจาง แม้ว่าจะมาฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

The purposes of this qualitative research were to study the meaning, self-care practice of pregnancy, and factors influencing iron-deficiency type of anemia in pregnancy who completed antenatal caring. Data was collected from 14-pregnancy who had iron-deficiency type of anemia and completed antenatal caring. They were specifically selected for all information which gathered from September to November 2008. Deeply interviewing, partial gathering observation, field recording and service record were grasped in this study. The data were analyzed using Colaizzi's method.

The result revealed that pregnancy defined iron-deficiency type of anemia as a thinned blood disease, pale, non-permanent curing and heredity disease. Pregnancy could accepted their anemia into 3 characters; doctor consulting and their physical change, health checking before their pregnant and anemia-checking in their mother, and their realizing about infant severity of disease which informed from health officer and neighbor. Sentiment on their anemia being showed an anxiety, endangered dreadfulness for themselves and their infant, sorrow on their unable to go under the construction of doctor and nurse, and feeling about the increased living cost for their health nourishment. Self-care practice of pregnancy showed an unsuitable consumption such as did not eat meat, egg and liver, chose unsuitable milk-drinking time, preferred to eat sweet fruit than sour fruit, and had a lot of vegetable in each meal. That also included unsuitable having iron-tablet such as did not have an iron-tablet in the first time of pregnant and did not consistently have an iron-tablet. Factors influencing anemia in pregnancy composed of unsuitable consumption behavior before pregnant, non-preparing for pregnant, non-pursuance for self-caring information, shyness in doctor consulting, and inconvenience to buy a food for consumption. For all above factor, pregnancy could be an anemia although they completed antenatal caring.